

Izšla vsak četrtek in velja za poštino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 32 Din, pol leta 18 Din, četrta leta 8 Din. Izven Jugoslavije 64 Din. Naročnina se pošlje na upravništvo »Slov. Gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta št. 5. — List se dopušlja do odpovedi. Naročnina se plačuje naprej. Tel. interurban 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvo sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezaprte reklamacije so poštne proste. Čekovni račun poštne urada Ljubljana 10.603. Telefon interurban 113.

27. številka.

Maribor, dne 7. julija 1927.

61. letnik.

Kandidatna lista SLS za volitve v narodno skupščino 11. septembra 1927.

VOLILNO OKROŽJE MARIBOR—CELJE.

Nosilec kandidatne liste:

Dr. Anton Korošec, minister n. r., narodni poslanec.

Sreski kandidati in njih namestniki:

Okraja Brežice in Laško: Kandidat dr. Andrej Gosar, narodni poslanec, Ljubljana. Namestnik: Josip Tratnik, župnik in oblasni poslanec, Rajhenburg.

Okraj Celje:

Kandidat: dr. Jakob Hodžar, narodni poslanec, Celje; Namestnik: Alojz Kronovšek, posestnik in lesni trgovec, Braslovče.

Okraja Dolnja Lendava in Murska Sobota: Kandidat: Jožef Klekl, vpokojeni župnik in narodni poslanec, Črensovci. Namestnik: Ivan Jerič, urednik »Novin«, Murska Sobota.

Okraja Konjice in Ljutomer:

Kandidat: dr. Josip Hohnjec, profesor in narodni poslanec, Maribor. Namestnik: Jakob Rajh, posestnik in oblasni poslanec, Ljutomer.

Okraj Maribor desni breg:

Kandidat: Štefan Falež, posestnik in narodni poslanec, Orehova vas. Namestnik: Janko Mlakar, železničar, Studenci pri Mariboru.

Okraj Maribor levi breg:

Kandidat: Franjo Zebot, narodni poslanec, Maribor. Namestnik: Ljudevit Poljanec, župan in oblasni poslanec, Cogetinci pri Sv. Antonu v Slov. gor.

Okraja Gornji grad in Slovenjgradec:

Kandidat: Vlado Pušenjak, narodni poslanec, Maribor. Namestnik: Martin Steblovnik, župan, Šmartno n. P.

Okraja Ormož in Prevalje:

Kandidat: Andrej Bedjanič, župan in narodni poslanec, Obrež pri Središču. Namestnik: Mirko Mikeln, hišnik, Prevalje.

Okraj Ptuj:

Kandidat: Ivan Vesenjak, profesor in narodni poslanec, Maribor. Namestnik: Ivan Zupanič, kmet, Slovenja vas.

Okraj Šmarje:

Kandidat: Jakob Vrečko, posestnik, Boletina pri Poniški. Namestnik: dr. Anton Ogrizek, odvetnik, Celje.

To so naši kandidati za volitve v narodno skupščino v volilnem okrožju Maribor—Celje, kateremu pripada poleg Štajerske tudi Prekmurje in Koroška, kolikor nje je v naši državi.

Kandidat je latinska beseda, ki izhaja od prislova candidus = bel. Pri starih Rimljanih so tisti možje, ki so se potegovali za kakšno visoko uradniško mesto, nosili blesteče-belo togo (dolgo obleko). Zato so se imenovali kandidati = belooblečenci. S svojo blesteče-belo obleko so vzbujali pozornost na sebe ter z blestečo prijaznostjo in z zgornjim hvalisanjem svojih sposobnosti so skušali pridobiti za sebe naklonjenost in glasove ljudstva.

Dandanašnji ne nastopajo več kandidati v beli togi. Drugačna je danes moda. Drugo pa je vse ostalo: i blesteča prijaznost i hvalisanje lastnih sposobnosti in zaslug. Tako je bilo v starem Rimu, tako je sedaj in tako bo menda tudi ostalo. V Ameriki se nastop kandidatov spremlja s takšno reklamo, s takšnim hvalisanjem in s takšnimi priporočilnimi sredstvi, da se evropska agitacijska sredstva s tem niti primerjati ne morejo.

Glavno je pri vsakem kandidatu ne to, kar se povečuje kot njegove sposobnosti in njegovi uspehi, marveč je poglavito vprašanje, kateri stranki pripada. V kojega imenu prihajaš? — tako je treba vprašati vsakega kandidata. Prihajaš v imenu samostojno demokratske stranke? Samostojno kmetijske stranke? Radičeve stranke? Socialnodemokratske ali socialistične stranke? Ali prihajaš v imenu Slovenske ljudske stranke?

Stranka je nositeljica programa, kandidati in poslanci so samo vršilci strankinih načel. Mogoče je, da je kak kan-

didat kot oseba dober, da je poštenjak ter da ima lepe lastnosti in sposobnosti. Pripada pa stranki, ki po svojem programu ni krščanska, marveč mlačna in brezbrizna, kakor da bi bilo krščanstvo nekaj, za kar bi se smelo in moralo samo toliko brigati, kakor za lanski sneg. Morda pripada kakšni liberalni, protikrščanski stranki. Morda pripada stranki krutege in brezobzirnega kapitalizma, ki je v službi bogatašev ter izkorišča in izmoggava delovno ljudstvo. Morda pripada kakšni zmedeni socialistični ali komunistični stranki, ki zanika in hoče porušiti sedanji gospodarski red, kateri temelji na načelu osebne in zasebne lastnine, drugega gospodarskega in društvenega reda pa ustvariti ne more.

To so vprašanja odločilne važnosti. Ta vprašanja je treba postaviti, ko se vam bodo približevali kandidati ter se pripravljali za vaše glasove. Presojati jih je treba ne po njihovih besedah in obljubah, marveč po njihovi strankarski pripadnosti. Slabo drevo ne more obroditi dobrega sadu. Vsaka slaba stranka je v resnici slabo drevo. Sadovi, ki jih taka stranka rodi in prinaša ljudstvu, so slabi in škodonosni. Sadovi, ki jih je pretirani centralizem prinesel slovenskemu ljudstvu in vsem stanovom in slojem brez izjeme, so slabi in prava nesreča za ljudstvo. Na teh sadovih smo spoznali ter poznamo stranke, ki so to državno in vladavinsko obliko našemu narodu naložile, in te so samostojno demokratska stranka, samostojni kmetijci (zdaj slovenski Radičevci imenovani) in vneti pristaši centralistične ideje: gospodje socialisti ali socialni demokratje.

Kandidate, ki prihajajo v imenu ene izmed teh strank, odklonite, ker niso vredni vašega zaupanja! Ne dajte se prevariti od nove, solidno izgledajoče firme, pod katero se vam bodo ponujali! Nova firma, pa stari skrahirani politični trgovci. Obrnite jim hrbet!

Med Rimljani je imel za časa rimskih cesarjev največ izgleda za zmago cesarjev kandidat. Kandidati SLS prihajajo k vam v imenu slovenskega ljudstva in njegove stranke. V tem je njihovo največje priporočilo in v tem je tudi največje jamstvo za njihovo zmago. Kandidati, postavljeni od zaupnikov celokupnega slovenskega ljudstva, kandidati, ki izpovedajo naš slovenski in krščanski program, kandidati, ki gredo v boj pod zastavo SLS, bodo 11. septembra izvojevali veliko zmago.

Govor dr. Korošca na zboru zaupnikov SLS v Ljubljani 3. julija.

Slovenska ljudska stranka ima sicer svoje volilce samo na slovenskem ozemlju, a njeni pogledi gredo preko

meje slovenske zemlje, njena skrb in briga je posvečena celi naši državi. To je pač popolnoma naravno, kajti mi poj-

mujejo državo vedno kot živ organizem, katerega člani moramo skupno in vzajemno doživljati vso srečo in nesre-

Januš Golec:

Plava kri.

(Zagorska.)

Celo v današnje povojne čase segata ponos ter posebne vrste samozavest plemstva.

Naš že od nekdanj tlačeni slovenski narod poseda bore malo plemenite krvi in navadnim smrtnikom so znani le teharski plemiči, kojih potomci so se ohranili med kmetskim ljudstvom do danes.

Bratski nam Zagorci so glede številnosti plemstva Slovenecem daleč, daleč naprej. Po hrvaškem Zagorju dobiš cele vasi, katerih prebivalstvo, dasi ubožno, je plemenitega rodu in se tudi sklicuje pri vsakem nastopu v javnosti na plemenitost. Zagorci trdijo, da je plemenita kri po žilah priprostitih kmetičev ter bajtarjev zelo starega izvora. Kilometre dolga zgodovina — ne pravljice — se drže prednikov teh hrvaških plemičev.

Nimam namena, da bi razkladal zgodovino Zagorcev-plemičev, ki bi se bili lahko že davno preživeli, dotakniti se hočem plemenitstva enega sela, kateremu pravijo Puše. Puše so prav neznatna zagorska vasica, pač pa so vaščani vsi plemiči. Prebivalci so obrtniki, mizarji, kolarji, sedlarji ter kovači, ki so ponosni še danes, ker se ločijo po plemeniti krvi od svojih sosedov. Plemenitniki so: Ceriči, Gvozdiči, Kidriči itd. Kakor rečeno, po žepu in sploh po imetju so Pušani navadne zagorske siromašine, vendar priča njihov nastop, da so jim vcepili že davni predniki samozavest na obtok plemenitaške krvi.

Pripovedujejo, da jih je poplemenitila grofica Taborska iz gradu Naš Tabor pred Deseničem. Grofje Taborski so že bili obubožali v onih srednjeveških časih popolnoma. Neke noči se je sanjalo mladi grofici o ogromnem zlatem zakladu, ki je skrit v kleti v vasi Puše, kjer so bile grajske žitnice. Grofica je verjela sanjam in se odpravila z neznanim spremstvom, da dvigne zaklad, katerega so jej razodele sanje. Proti večeru se je spustila v globoko graščinsko klet v Pušah. Pokazala je spremlevalcem v kot, kjer je bila oknu podobna izdolbina v debelem zidu. Krog te izdolbine je bil debel hrastov okvir in tega so skušali odstraniti. Hrast je bil vsled starosti trd kot jeklo in ni popustil. Grofica sama je vzela kladivo, udarila po deščici na okvirju, odskočila je in Taborsko so pozdravili globoko iz dolbine predali, ki so bili polni čistega — suhega zlata! Zlatnike so pobrali, jih usuli v dolge usnjate vreče in hajdi z zakladom na Naš Tabor.

Na povratku so napadli spremlevalci grofico, jej hoteli ugrabiti zlato ter zbežati z njim bogzna kam. Grofica

Taborska se je branila, klicala na pomoč in res so jej oteli življenje ter zaklad udani Pušani. V zahvalo niso prejeli deleža na suhem zlatu, ampak prejeli so plemstvo — zaklad, ki ni skopnel do danes.

Tako pripovedujejo plemeniti Ceriči, Kidriči itd. o početku svojega plemstva. Videti je še danes ostanke omenjene kleti, izdolbino, krog nje hrastov okvir, ki se da odpreti in so uprav globoki predalčki, ki so se morda res uporabljali za skrivališča denarja.

Moram še tudi omeniti, da so Pušani že na zunaj lepe postave, ponosnega hoda in se nekako od daleč razlikujejo po svojem obnašanju od drugih Zagorcev. Ali so istinito potomci plemenitašev, ne vem, podpisovali so se pa vsikdar n. pr.: Josip Ceraj pl. (plemeniti) Cerič itd.

Leta 1888 je obilno rodila stara trta. Nabrli so tistega leta na obsotelski štajerski strani zelo veliko in kakovostno je bil to vinski letnik, kakor jih pomnijo najstarejši vinogradniki le malo.

Baš tega leta je delal v šteri Zagorec Ceraj pl. Cerič mizararska dela pri moji že davno blagopokojni stari materi.

Ko je bil gotov, sta šla z babico v gorico na likof. Mimo hrama, v katerem sta pila, je prišel tedajni brežiški glavar von Fichtenau. Ker je bil prijazen gospod, so ga povabili stara mati na kupico vina. Predstavil se mu je Ceraj in seve povdaril še prav glasno, da je: Josip Ceraj pl. Cerič. Toliko je razumel Nemeč hrvaščine, da je znal, da pomeni plemeniti isto kakor njegov — »von«. Stari mizar in glavar sta si kmalu zaupala, da sta oba plemenitaša. Kratka izmenjava o slavni zgodovini prednikov je bila tem lažja, ker je govoril Hrvat nemški prav dobro.

Domače klobase, izborno vino in po žilah plemenito kri, kdo bi zameril Nemeču in Zagorcu, da sta zašla pri navadnem mizararskem likofu v objem ter pobratimstvo.

Stara mati so mi večkrat pravili, kako je kazal glavar pri bratovščini na mizarjeve nabrekle žile in mu zabičaval: »Josipe, glej, že na zunaj na koži se pozna, da se pretaka po Tvojih žilah ne rdeča kmetska, ampak plava — plemenitaška kri!«

Dedeca sta si začela ogledovati ter otipavati roke in doznala, da so njune žile enake, drugačne od drugih navadnih zemljanov in hranijo uprav — plavo kri!

Še par kozarcev — von Fichtenau in pl. Cerič sta bila eno in govorila le o lastnostih ter prednostih plave krvi. Ko sta se ločila, sta si obljubila prijateljstvo do groba.

Ugotovitev plave krvi je mizarja tako prevzela, da jo je razsejal po celih Pušah in kdo bi ne bil verjel tega, kar

je bilo iz ust nemškega plemenitnika — von Fichtenau. Ko so bili Pušani uverjeni, da se razlikujejo že na zunaj vidno od druge seljačine, so postali še bolj ponosni in se sklicavali ob vsaki priliki na svojo — plavo kri!

Radi ponosa na plavo kri je prišlo med Pušani in drugimi navadnimi Zagorci večkrat do prepirov in odpiranja žil, a enkrat zasejano seme ponosa ni usahnilo ne pod seljaško batino in ne pod ostrino noža in gotovo se ponašajo Pušani še danes s plavostjo krvi, katero je ugotovil l. 1888 Nemeč — von Fichtenau. — — —

V medvojnih letih 1917 in 1918 je bila Avstrija glede prehrane že čisto izčrpana. V Zagorju, ki je spadalo takrat pod Madžarsko, je bilo tudi v zgoraj omenjenih letih še vsega dovolj. Meja med Štajersko in Hrvaško ob Sotli je bila strogo zaprta; stražili so jo madžarski honvedi (domobranci). Vkljub najstrožji straži se je razvilo tihotapstvo z vsem mogočim blagom in švercarija ni poznala mej. Tihotapilo je vse ob Sotli, kar ni bilo na fronti in ta nevarni posel so podpirala štajerska obmejna glavarstva in žandarmerija.

Nekaj časa se je obnesla pri tihotapljenju ta le zvijača: Štajerski narednik je sedel v polni uniformi na seneni voz ter se odpeljal v Zagorje. Vrnil se je s polnim vozom zaklanih in seve skrbno pokritih svinj, madžarski obmejni stražarji so mu celo salutirali po vojaških predpisih. Honvedu so bili uverjeni, da prevažajo naredniki strelivo in radi tega so se gibali ti transporti par mesecev popolnoma nemoteno. Da so naredniki dobro zaslužili in še več zapili, je umevno.

S fronte se je vrnil domov na daljši dopust Fluksov Matevž. Bil je pred vojno nebodigatreba, a pri vojaki se je potegnil do narednika s svitlo sabljo. Da je bil junak nad junaki, to so oznanjale medajle od zlate do Karlovega križa. Kar zvončalo mu je raz prs, ko je stopal in gledal prezirljivo po drugih, ki niso vohali smodnika. Ta Fluksov Matevž je imel vse predpogoje za šverc in se je tudi lotil tega posla. Mu je baje parkrat uspelo, da je nekaj zaslužil in si vihal dolge mustače še bolj bahavo nego poprej, ko je bil samo feldwebel z medajlami — a s praznimi žepi.

V švercarski obrti je zablodil Fluks celo v zagorske Puše. Nakupil je svinje in jih pripravil za prevoz na izstradano štajersko stran. Ker je plačal blago dobro, so ga povabili plemeniti Kidriči pred odhodom na večerjo. Po jedi so seve pili, krožili so v pogovoru vojni doživljaji, in ker se Kidriči niso mogli pobahati s čim drugim, so se pa s Cerajevo povestjo o plavi krvi. Fluksu ni bila lahkovernost mačeha, baharije s plavo krvjo le ni verjel in vpra-

čo celote kakor posameznikov, deliti med seboj žalost in veselje ter hrepeneti za istimi cilji in vzori. Nam ni vseeno, kakšna je usoda črnogorskega kmeta, srbskega delavca ali hrvatskega obrtnika, mi imamo odprto srce in pripravljeno pomoč za vsakega brata, naj živi kjerkoli v naši državi.

Razmerje do Italije.

Prva in glavna skupna zadeva vseh državljanov je naše razmerje do sosednih držav. S strahom in žalostjo gledamo, kako italijanska politika neprestano ogroža mir na balkanskem polotoku in kako je osobito napram naši državi neprijateljsko razpoložena. Nam je težko, ko čujemo o vedno večjem tlačenju in silnejšem raznarodovanju naših bratov v Italiji, nam silijo pikre besede na jezik, ko dan za dnem gledamo nova izzivanja italijanske politike, vendar se obvladujemo radi ljubelega miru, ki je potreben nam, a gotovo potreben tudi italijanskemu narodu. Mi smo hvaležni naši zunanji politiki, da pri tem neprestano izzivanju ne izgubi miru svojih živcev in modrega potrpljenja, ker s tem ni samo nam, ampak celemu svetu dokazano, od katere strani se hoče kaliti evropski mir. Glede Italije smo prepričani, da bo tam polagoma vendarle zmagala trezna pamet in miroljubnost sedaj politično terorizirane italijanskega ljudstva ter da bo prišlo z nami do razmerja, v katerem se naša država ne bo več vznemirjevala, a naši bratje ne raznarodovali.

Rešitev gospodarske krize.

Notranjepolitično pa mora biti prva in glavna naša skupna naloga, da rešimo gospodarsko krizo, v kateri se nahajajo vsi stanovi naše države. Strankarski boji ter zunanje- in notranjepolitični dogodki zatemnijo od časa do časa to sicer tako jasno resnico, da izgleda, kakor da bi se razmere poboljšavale, vendar ostane v kljub temu vsemu dejstvo, da je še vedno prva točka naše notranje državne politike, da se reši gospodarska kriza.

Zadnji finančni zakon je dal važen del vprašanj, ki bi naj pomagale odstraniti gospodarsko krizo, v reševanje novi ustanovi, takozvanemu državnemu odboru. Toda njegovo kolo se še nocoj začetni vrteči. Menda se je finančni minister že sam prestrašil, kako slabo je ta odbor sestavljen. Gotovo imajo slovenski gospodarski krogi velik in globok vpogled v celotno gospodarsko življenje, tudi njih spretost in delavna moč se povsod visoko ceni, toda pri sestavi državnega odbora so bili ti strokovnjaki odklonjeni.

Sloveniji največja samoupravna samostojnost.

Če mislimo na celo državo, pri tem ne pozabljamo na Slovenijo. Slovenija nas je rodila in redila, v njej živimo in koreninimo, ona nas izbira in daje mandate. Slovenska ljudska stranka je živela že pod avstrijsko stredo in sedaj živi pod domačo, a povsod je bila zvesta služabnica svojemu slovenskemu narodu ter mu branila jezik, zemljo, kulturo in kruh. Ako nam danes slovenski apostati kličejo, da smo zatajili svoj slovenski program, potem jim smelo odgovorimo: Vi ste zaigrali pravico govoriti o slovenstvu, a mi se še nadalje priznavamo k celotnemu slovenskemu programu. A bolj kot v besedah in govorih, bomo ta program branili v dejanjih, ker imamo upravičeno nado, da nam bo za to dana polna možnost.

Ko je vlada razpustila narodno skupščino, je izdala tudi program za delo v bodočem parlamentu in tam stoji, kar je vsak Slovenec gotovo v veseljem čital, da bo prišla v zakonodajno razpravo tudi sedanja pomanjkljiva oblastna in okrajna samouprava ter upravna razdelitev države. Mi se bomo trudili, da pri tej priliki pomoremo svojemu slovenskemu narodu do največje samoupravne samostojnosti, ki jo dopušča ustavno zajamčeno in od nas vedno

šal: Kdo je natvezal to bajko Hrvatom. Stari Kidrič mu je zaupal rešitev grofice Taborske po Pušanih in pobratimstvo med že rajnimi plemenitim Ceričem in von Fichtenau.

Fluks je vprašal še enkrat: »Kdo vrag Vam je nagnal po žilah plavo kri?«
»Von Fichtenau«, se je odrezal plemenitaš.
Narednik je skočil po koncu, medajle so mu zažvenketale na prsni in siknil je jezno:

»To ni bil von Fichtenau, ampak — Eselnau!«
Kidrič so razumeli razliko med plemenitim Smrekovski (Fichtenau) ter med pl. Oslovski (Eselnau). Plava kri je zavrela v razburkanosti, ker se je drznil izustiti tako prostaški dvom o stoletnem plemenitstvu Pušanov en čisto navaden feldwebel švercar. Srditi pogledi so se zasedili v Fluksa, pa plemeniti Kidrič so se spomnili, da je švercar njihov gost. Sedli so za mizo, kakor bi se ne bilo doigralo nič žaljivega, le stari je izginil pri vratih.

Trkali ter pili so pozno v noč, predno je skotalil Matevž Fluks z alkoholom ukresane ude na svinjami obloženi voz. Dobro in nemoteno je vozil do mosta pri Miljani, kjer ga je ustavil vojaški: Stoj! Pri vozu je bilo na mah polno vojakov, ki so se zadirali v narednika v madžarsčini ter vlekli plahete z voza. Ta drznost je bila švercarju že odveč in postavil se je na stališče, da je on tudi za Madžare narednik. Madžarski stražarji so kazali na svinje, — Fluks je kričal, potegnil sabljo in kresnil enkrat na levo in enkrat na desno. Na desetine madžarskih rok ga je potegnili z voza in na stražnico z njim. Na klopi so ga batinjali in pri vsakem udarcu mu je siknil Madžar v uho:

»Igen Eselnau!« (Da — Oslovski.)
Po odštetih porcijah batin so obrnili nesrečnega narednika na hrbet in mu začeli puliti pod nosom mustačo za mustačo med živalsko porogljivim:

»Igen Eselnau!« (Da — Oslovski.)
Natovorjen z udarci, da se je vlekkel s težavo po vseh štirih, brez mustače, brez voza in brez svinj je zagledal Fluks štajersko plat in preko Sohle mu je še vedno udarjal na uho oni grozni madžarski:

»Igen Eselnau!« — — —
Tako se je maščevala zasmehovana plava kri. Fluksa se je oprilejo z madžarsko batino in prsti krvavo in polagoma napisano pismo, da ni več Fluks Matevž, ampak — Igen Eselnau.

Žalitev plave krvi je onemogočila z »Igen Eselnau« avstrijskim narednikom dobičkanosni šverci. Švercali so do prevrata le še civilisti in to skrivoma ter v spoštljivem prijateljstvu z zagorsko plavo krvjo.

priznano državno edinstvo, da mu priborimo odločitev v svojih lastnih gospodarskih in kulturnih zadevah, da mu damo sploh svobodo odločevanja v svojih najvažnejših potrebah, tako bo ob naši ogroženosti državni meji nastala močna, dobro upravljana in zadovoljna Slovenija, ki bode za našo državo pomenila največjo sigurnost, za naše brate zunanaj in sosedje pa največjo privlačno silo.

Oblastne skupščine ne morejo nalagati novih davkov.

Da že v okviru sedanjih zakonov samoupravne oblasti ne morejo pri najboljši volji dovolj plodonosno delovati za svoj narod, temu je najbolj krivo pomanjkanje finančnih sredstev. Naše oblasti ne morejo nalagati našemu davčno že itak do kosti izmozganemu narodu novih davčnih bremen, to je izključeno, zato bi morala državna, finančna oblast del svojih dohodkov odstopiti samoupravnim oblastem. To je tembolj nujno potrebno, ker se centralne oblasti nocoj več brigati za zadeve, ki spadajo v samoupravno kompetenco, a samouprave se ne morejo brigati, ker so njih blagajne prazne.

Ze za časa, ko smo bili kratkih deset tednov na vladi, smo posvetili največjo brigo temu, da omogočimo samoupravam redno in mirno delovanje. Ako je bil v finančni zakon vtihotapljen v zadnjem času tudi zloglasni § 82, ki na tako izvalen način štiti samo kapitalistična podjetja po okrajih, potem so samostojni demokratje in kmetijci ravno toliko krivi, ker so bili tudi prevarjeni kakor mi, ako pa so celo zapazili vtihotapljenje, in vendarle molčali, potem zadene njih, ker so molčali, vsa krivda na tej nesreči. Mi pa kot resni in pošteni ljudje povemo samo: Nismo krivi, ker v tihotapstvu nismo strokovnjaki, toda to lahko ljubimo: Če je prišel ta nesrečni paragraf v finančni zakon, bo prišel tudi ven.

Železničarji.

Ker že govorimo o krivdah, ki nam jih politični nasprotniki naprtujejo, naj še povemo tudi očitanje, da smo zanemarili železničarje. To ni res! Ko smo vstopili v vlado, je ležal pred nami uravnotežen proračun, katerega mi nismo mogli več spremeniti glede izdatkov, ker bi potem morali upeljati tudi nove davke. Kar smo v teh mejah mogli za železničarje popraviti na tem, kar so prej zakrivali tudi radičevci z našimi samostojnimi vred, to smo popravili in ako bi nas ne bilo, bilo bi še slabše in na tisoče železničarjev bi bilo danes popolnoma brez kruha. Tudi sedaj se neprestano trudimo in se bi trudili, ako bi bile volitve ali ne, da izboljšamo položaj železničarjev, kateri nas ravno tako boli kot njih. In to lahko odkrito povemo: Železničarji ne bodo našli boljših prijateljev, nego so jih imeli dosedaj v nas. Mi imamo polno razumevanje za njih težko stanje, mi pa bomo tudi edini imeli moč, da jim krivice popravimo in jih varujemo pred novimi krivicami. Zato smo prepričani, da železničarji tudi tokrat ne bodo zapustili svojih pravih prijateljev.

Uradniki.

Zadnje dni se govori, da bodo uradniki pri teh volitvah postavili svoje lastne kandidate, kandidate iz svojih uradniških vrst. Mi vemo samo to, da se naši uradniki somišljeniki te akcije ne bodo udeleževali, ker nje namen ni, da bi se pomagalo uradniku, ampak da bi se škodovalo nam in koristilo našim nasprotnikom. Vam uradnikom pa povemo, da smo mi ravno tako, kakor oni sami prepričani o potrebi revizije uradniških zakonov in da bomo v tem oziru lahko več storili, čim močnejši bomo. Med kandidate, ki se bodo danes predlagali zboru zaupnikov, sta tudi po poklicu dva državna uradnika in zato bodo uradniki težko našli stranko, kjer bi jim bila vrata tako na široko in tako prijateljsko odprta, kakor pri nas.

Kmetje, obrtniki in delavci: staro jedro naše stranke.

Največje število najzvestejših naših prijateljev pa šteje med našimi delavnimi stanovi, med kmeti, delavci in obrtniki. Zato pa je tudi potrebno, da za ta bogat kapital plačujemo z delom in skrbjo za njih dolžne obresti. In to tudi hočemo. Nočemo kmeta reševati z zabavljanjem in z klevetanjem, kakor različna gospoda, ki so jih druge stranke morale eskartirati in so si sedaj oblekli seljački plašč, da bi kmetje ne spoznali starih svojih neprijateljev. Delavcu hočemo pomagati v borbi za socialno pravdo in enakopravnost in ne moremo si misliti, da leži lepša bodočnost delavskega stanu v farski gonji in da se je zaradi nje treba celo prodati braniteljem kapitalizma. Obrtnik in trgovec sta našla in bosta našla v nas svoje prijatelje in z veseljem lahko pribijemo, da je njih število v naših vrstah vedno večje.

Toda staro jedro naše stranke, naši kmetje, obrtniki in delavci, so na isti višini politične zrelosti, da imajo dovolj smisla za materialne in kulturne potrebe tudi vseh drugih stanov. Oni so tako politično zreli, da bodo tudi vse naše kulturne ustanove od ljudske šole pa do univerze štili in branili kot svoje najvažnejše prijateljice v borbi za svoj obstanek. Slovenski inteligenci ni treba imeti v tem oziru nobenega strahu. Ves slovenski narod, vsi njegovi stanovi, so pozvani v naš tabor, kjer jim bijejo nasproti topla prijateljska sreča.

SLS in druge stranke.

Danes so razmere v Sloveniji take, da je Slovenska ljudska stranka nositeljica slovenskih želj in potreb. To stališče med slovenskimi strankami si je zaslužila v svojim resnim delom, s svojim poštenim hontenjem, s svojim programom. Zato tudi dobromisleči pristaši drugih strank ne morejo imeti računa, oslabiti našo pozicijo v Belgradu, nasprotno jo podpreti in okrepiti. Posebno stranke, katere nimajo veliko nade, da bi mogle dobiti zastopstvo v parlamentu, bodo storile samo uslugo svojim težnjam, ako pri prihodnjih volitvah ne štejejo svojih glasov, ampak ako se pridružijo našim. Da bodo ravnale tako, imamo tem več nade, ker živimo v oblastnih in občinskih zastopih itak z njimi v prijateljskem razmerju. Tudi v tem volilnem boju računamo na podpore vseh slovensko in trezno mislečih volilcev v drugih strankah.

Prapor SLS naj bo ovenčan z zmago.

Glavno in odločilno breme volilnega boja za uspeh Slovenske ljudske stranke pa pada seveda na naša rame-

na. Tako je bilo dosedaj, tako bo tudi tokrat. Tako je bilo že dvakrat pri volitvah in ponekod v občine, tako bo tudi tretjkrat pri volitvah v narodno skupščino. Ljubezen do stranke, do njenega programa, do njenega poštenega dela nas bo gnala v volilni boj po zmago, požrtvovalnost bo delala svoje čudeže in stara disciplina nam bo pomagala čez vse težave in ovire. Nič drugega nočemo, nego služiti državi in v državi služiti svojemu slovenskemu ljudstvu in vsem njegovim stanovom. Ta cilj je vreden borbe vseh plemenito mislečih Slovencev, zato pa otvorimo sedanjo volilno borbo brez sovraštva, s polno ljubezni in navdušenja za našo domovino in naš slovenski narod: Prapor Slovenske ljudske stranke naj bo tudi tokrat ovenčan s slavo in z zmago!

Da bomo nasprotnike poznali.

Ali so se radičevci blamirali!

Radičevci so v svojem časopisu napisali celo glorio Moravčam, ki so končno vendar zaupale vodstvo občine — radičevcem. Prva slovenska občina bi torej bila v rokah Radičevih prijateljev v Sloveniji. Ko smo brali tisti slavospevi, smo vedeli, da tako le ne bo, kot je bil napisan, vendar take blamaže za radičevce pa nismo pričakovali. V resnici je namreč zmagala SLS, ki ima od 17 odbornikov 11 mest in župana, ostalih 6 pa vsi nasprotniki. To so ga pa radičevci enkrat pošteno polomili. In tako zmago jim privoščimo tudi po volitvah v narodno skupščino! Kar zdaj že naj napišejo slavospeve na vse one svoje pristaše, ki bodo sijajno — propadli.

Ali radičevci ali kmetijci?

Ti ljudje sami ne vedo, kaj so in kaj bi radi. Enkrat so popolni radičevci, (posebno, če je Radič blizu), potem, ko so pri slovenskem kmetu, so pa popolni kmetijci. Tudi za sedanje volitve še ne vedo, kako bi nastopili, da bi bolj vleklo, ali kot radičevci ali kot kmetijci? Kaj bo bolj vleklo? Nič ne bo vleklo, ker se naš kmet ne bo dal od Radiča in njegovih priganjačev vleči!

Slaba vest se oglaš.

Dr. Zerjav je napisal v svoj list, da se slaba vest oglaš. Pa to ni tako razumeti, da, če se je dr. Zerjav oglašil, da se zato slaba vest oglaš. Če tudi se on na razne reči dobro razume, na izpraševanje slabe vesti se pa ne razume. Ni čuda, če pa malokdaj pride do tega, ker so kvečjemu dvakrat na leto volitve. Pa pri tem izpraševanju slabe vesti SLS je samemu Zerjavu prišla beseda: Slavenska banka, Mehika, svobodomislec, na um. Pa menda se vendar kje drugod ne oglaš slaba vest in ne pri SLS. Zal, da ne vemo, če dr. Zerjav dobro sliši, pa že mora, ko čuje celo, da se SLS vest oglaš. Ko se bo pa SDS vest oglašila, tedaj naj se pripravi, da ne bo oglušil, če že ni! Mu homo pa pripravili za volitve eno ogledalo, da si bo pomagal z njim in olajšal težko delo!

Črnogorski princ.

Ze smo pisali enkrat o tem, da je vlada povrnila sorodnikom našega kralja, ki so pa tudi sorodniki italijanske kraljice, ono njihovo premoženje, ki se je konfisciralo. In zdaj ti demokrati, ki so tako blatili SLS pred kraljem in kraljico, zdaj hočejo zavesti naše ljudi, da bi zavoljo te odškodnine na shodnih ali kjerkoli zabavljali čez kralja in sploh monarhijo. Istočasno so pa sklenili, da bodo na vse naše sestanke pošiljali po nekaj zanesljivih mož, ki bodo pazili, kaj se govori. Zato svetujemo ponovno: Ne imejte nobenih zvez z demokrati! Zanje vam nastavljajo s to novo zvijačo, potem pa bi radi prisilili odkritosrčnega moža: Ali z nami, ali te pa naznamimo! Črnogorski princ nam niso nič nevarni, nam niso napravili nobene škode, kar pa komu gre, če je njegovo, mu pa gre, če tudi je Črnogorec. Pač pa vprašamo »Domovino«, kdaj nam bo pokazala tiste »črnogorske prince«, ki so nad 60 milijonov slovenskih vlog v Slavenski banki znali pobasati. To se nam Slovincem čisto drugače pozna, kot pa oni manjštevlni milijoni, ki jih bo cela država plačala črnogorskim princem. Zato vas pozivamo: Princi Slavenske banke na dan! Pokazite se, vi SDSarji, principi Slavenske banke, da vas ljudstvo počasti in obdari v zahvalo za veliko dobroto, ki mu jo je izkazala Slavenska banka, ki je težko prihranjen denar in v tako visoki meri — zapravila! Kadar boste tu odgovorili, tedaj se pomenimo še o črnogorskih princih.

Za nos!

Vsi nasprotni listi se norčujejo iz slovenskega kmeta, češ, da se da vedno voditi za nos. Opisujejo pa to tako-le: »Dobro vemo, da bo tudi pri volitvah masa, ki nič ne misli, ampak se pusti s prižnice in iz spovednice voditi na vrvice, šla pokorno za njimi (SLS).« Prvo je torej, da je kmetstvo ljudstvo v očeh te liberalne gospode »masa, ki nič ne misli!« In takoj za tem pa oblati vernost našega ljudstva na ta način, da se norčuje iz njega, češ, da se da na vrvice voditi, ker — veruje. Veste kaj, možje, tako smrkolinsko se pa ne bodo ravno zdaj za volitve norčevali iz slovenskega ljudstva, mu očitali omejenost in vse mogoče, kako se pusti voditi za nos. Prav, prav, bomo pa enkrat obrnili in ko pride dan volitev in bodo SDS škaltje na voliščih, jih bomo pa mi potegnili za nos — pokazali figo, ker kroglicjo bomo že preje zaupali SLS.

Državna politika.

V NAŠI DRŽAVI.

Vse samo za volitve. Volitve so pač prilika, pri kateri pride narodna volja do veljave. Po izidu volitev pa pridejo stranke več ali manj močne v narodno skupščino, kjer se potem dela državna politika. Zanimivo je dejstvo, da se po vseh krajih zelo zanimajo za volitve, če tudi so letos že ene bile. To kaže, da so ljudje, posebno še volilci, politično zavedni. Opaziti pa je, da na deželi ni povsod tiste zavesti, da se mora vsak udeležiti volitev, kakor je to po mestih. Zato razmeroma mesta po krivdi volilcev na deželi, ki ne gredo voliti, dobijo več poslancev kot pa dežela. — Pa ne le med volilci, še bolj vlada med kandidati veliko zanimanje za volitve. Preveliko zanimanje teh posebno v Beogradu je ustvarilo tudi celo vrsto kandidatov v vladnih strankah, ki seveda med seboj tekmujejo, da pridejo na listo. Zato se še zdaj niso pobotale razne skupine radikalov in Davidovičevcev. Tudi muslimani, ki so po ministru Spah